

HØRING

- FORSLAG TIL ENDRING AV AVLSMATERIALEFORSKRIFTEN

På vegne av Landbruks- og matdepartementet gjennomfører Mattilsynet høring av utkast til forskrift om endring av forskrift 6. april 2022 nr. 630 som utfyller dyrehelseforskriften med bestemmelser om avlsmateriale fra holdte landdyr (avlsmaterialeforskriften).

Hovedinnhold i forskriftsutkastet

Forskriftsutkastet går hovedsakelig ut på å tilpasse bestemmelsene om uttak, bearbeiding, lagring, transport og forflytning av avlsmateriale fra hunder, katter, storfe, svin, sauer, geiter og hestedyr til relevante internasjonale standarder fra Verdens dyrehelseorganisasjon (WOAH).

Bakgrunn for forslaget

Forslaget bygger på Kommisjonens delegerte forordning (EU) 2023/647 av 13. januar 2023 om endring av delegert forordning (EU) 2020/686 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/429 med hensyn til godkjenning av anlegg for avlsmateriale og krav til sporbarhet og dyrehelse ved forflytning innenfor Unionen av avlsmateriale fra visse holdte landdyr. Forordningen følger vedlagt høringsbrevet. (Denne er på dansk da norsk oversettelse ikke foreligger pr. i dag.) Dersom forskriftsutkastets bestemmelser ikke synes å samsvare med dette regelverket, ønsker vi at høringsinstansene påpeker dette.

Den viktigste begrunnelsen for forslaget/forordning (EU) 2023/647, er at det er behov for å tilpasse reglene om uttak, bearbeiding, lagring, transport og forflytning av avlsmateriale fra hunder, katter, storfe, svin, sauer, geiter og hestedyr til relevante internasjonale standarder fra Verdens dyrehelseorganisasjon (WOAH). I tillegg er det behov for å rette opp i uklarheter og feil som er oppdaget i regelverket etter at det ble fastsatt.

Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å gjennomføre regelverk som tas inn i avtalen. Forordninger skal gjennomføres ordrett for å sikre lik gjennomføring i EØS. Det er derfor ikke mulig å påvirke det materielle innholdet i forordningen som gjennomføres i forskriften da denne er fastsatt av Kommisjonen. Høringen gjennomføres hovedsakelig for å informere brukerne om

innholdet i forordningen, samt å vise hvordan forordningen juridisk og teknisk er foreslått gjennomført til norsk rett

Innholdet i forskriftsutkastet

Forskriftsendringene som foreslås retter seg mot:

- driftsansvarlige for anlegg for avlsmateriale fra storfe, svin, sau, geit eller hestedyr,
- stasjonsveterinærer for sædstasjoner for storfe, svin, sau, geit eller hestedyr,
- driftsansvarlige for avlsmateriale fra hunder og katter, og
- Mattilsynet.

Endring av § 2 - vilkår for godkjenning av anlegg, føring av registre, sporbarhet og forflytning

Forordning (EU) 2023/647 endrer forordning (EU) 2020/686, som er gjennomført i § 2. Vi foreslår derfor at forordning (EU) 2023/647 gjennomføres med en tilføyelse til § 2.

Endringene i forordning (EU) 2020/686 går ut på:

- Alle kravene til dyrehelse, sertifisering og melding ved forflytning av avlsmateriale fra hunder og katter til andre EØS-stater oppheves. Forordningen omfatter etter dette bare krav til sporbarhet av avlsmateriale fra hunder og katter. Forflytning av avlsmateriale fra hunder og katter til andre EØS-stater vil fortsatt være omfattet av generelle krav i forordning (EU) 2016/429, som er gjennomført i dyrehelseforskriften.
- Definisjonen av begrepet "embryouttaksgruppe" endres slik at det ikke bare omfatter grupper som er godkjent for uttak, bearbeiding, lagring og transport av in vivo-produserte embryoer fra storfe, svin, sau, geit eller hestedyr, men også grupper som er godkjent for uttak, bearbeiding, lagring og transport av ubefruktede oocytter. Samtidig endres kravene til godkjenning av embryouttaksgrupper slik at disse også blir gjeldende for grupper som tar ut, bearbeider, lagrer og transporterer ubefruktede oocytter som skal forflyttes til andre EØS-stater.
- Sporbarhetskrav som har vært gjeldende ved kjønnsortering av sæd i bearbeidingsanlegg, gjøres gjeldende ved bearbeiding av alle typer avlsmateriale i andre anlegg for avlsmateriale enn der materialet er tatt ut.
- Det tydeliggjøres at forflytning av donordyr av storfe, svin, sau, geit og hestedyr mellom sædstasjoner i henhold til de spesielle unntaksbestemmelsene i artikkel 19 krever samtykke fra stasjonsveterinæren ved mottakeranlegget, men ikke godkjenning fra offentlig veterinær.
- Kravene til testing av svin for reproduksjons- og respirasjonssyndromvirus hos svin (PRRS) i karanteneperioden før inntak på en sædstasjon endres slik at dyrene enten skal testes serologisk eller for virusgenom. Samtidig blir kravene til oppfølging av positive testresultater forskjellige avhengig av hvordan dyrene er testet. Positivt resultat på serologisk test skal håndteres som mistanke, mens positivt resultat på test for virusgenom skal håndteres som påvisning av PRRS.
- Kravet om å teste donorsvin for klassisk svinepest etter inntak på en sædstasjon endres slik at det bare gjelder i land/soner som har hatt utbrudd av eller vaksinert mot sykdommen i løpet av de siste 12 måneder.
- Kravene til donordyr av storfe, sau og geit med hensyn til infeksjon med hemoragisk epizooti-virus (EHDV) endres slik at de gjelder alle serotyper av viruset. Samtidig tilføyes hold av donordyrene i en vektorfri periode som en alternativ mulighet til å oppfylle kravene.
- Tilsetning av antibiotika til sæd fra storfe og svin går fra å være obligatorisk til å bli valgfritt.
- Feil som er oppdaget i forordningsteksten etter publisering, blir rettet.

Endring av § 4 – definisjoner

Vi foreslår å endre definisjonen av begrepet “registrert embryouttaksgruppe” slik at det ikke bare omfatter grupper som er godkjent for uttak, bearbeiding, lagring og transport av in vivo-produserte embryoer fra sauer, geiter eller hestedyr, men også grupper som er registrert for uttak, bearbeiding, lagring og transport av ubefruktede oocytter. Dette er parallelt til endringen av begrepet “embryouttaksgruppe” som er definert i forordning (EU) 2020/686.

Tilgrensende regelverk/forvaltningsområder

Tilgrensende regelverk for avlsmaterialeforskriften er i første rekke forskrift 6. april 2022 nr. 631 om dyrehelse (dyrehelseforskriften). Avlsmaterialeforskriften utfyller og gjelder i tillegg til dyrehelseforskriften. Tilgrensende regelverk er ellers de andre utfyllende forskriftene til dyrehelseforskriften som omhandler landdyrhelse, dvs. dyrehelseovervåkningsforskriften, dyresykdomsbekjempelsesforskriften, landdyrsporbarhetsforskriften, landdyrforflytningsforskriften, dyreimportforskriften, dyresykdomsnødtiltaksforskriften og landdyrehelsesertifikatforskriften. Som tilgrensende forvaltningsområder nevnes særlig husdyravl/husdyravlslovgivningen og dyrevelferd/dyrevelferdslovgivningen.

Oppbygning av forskriften

Forslaget gjennomfører en forordning. Forordningsformen velges av EU i tilfeller hvor man har behov for at regelverket skal gjelde likelydende i hele EU, og hele EØS-området. Forordningene gjelder direkte i alle EUs medlemsland, men må gjøres til del av norsk rettsorden. På grunn av behovet for likelydende regelverk stiller EØS-avtalen strenge krav til gjennomføringen, nemlig at forordningen ”som sådan gjøres til en del av avtalepartenes interne rettsorden”, jf. EØS-avtalen art. 7. I Norge er ”henvisningsteknikken” valgt for å ivareta dette kravet, se avlsmaterialeforskriften § 2. Dette innebærer at den forskriftsteksten som vedtas, fastsetter at vedkommende forordning, i EØS-tilpasset form, skal gjelde som forskrift, uten at teksten der EØS-tilpasningene er innarbeidet, formelt vedtas som forskrift.

Denne metoden innebærer at rettigheter og plikter ikke kan leses direkte ut av forskriften. Brukere må gå til selve forordningsteksten for å finne dem. For å lette tilgjengeligheten, er forordningsteksten lagt ved høringen her. I forbindelse med kunngjøring av forskriften, vil Mattilsynet sørge for at forordningsteksten også blir å finne i tilknytning til forskriften.

Konsekvensutredning

Endringene i forordning (EU) 2020/686, som gjennomføres i § 2, innebærer en økonomisk og administrativ lettelse for driftsansvarlige som eksporterer hundesæd til andre EØS-stater.

Ellers får endringene i forordning (EU) 2020/686 primært konsekvenser for drift av anlegg for avlsmateriale som tar ut, bearbeider, lagrer og transporterer avlsmateriale fra storfe, svin, sau, geit eller hestedyr som skal forflyttes til andre EØS-stater. Endringene får i tillegg indirekte betydning for drift av anlegg for avlsmateriale som bearbeider, lagrer og transporterer avlsmateriale fra storfe og svin som skal forflyttes til norske anlegg for reproduksjonsformål. Det er som følge av at forordningens bestemmelser om godkjenning, sporbarhet og forflytning av avlsmateriale hovedsakelig gjelder tilsvarende for dem, jf. § 7.

Endringene tilsier at driftsansvarlige for sædstasjoner for storfe eller svin kan oppnå en kostnadsbesparelse knyttet til henholdsvis testing av donordyrene for klassisk svinepest (gjelder svin) og tilsetning av antibiotika til sæd (gjelder både storfe og svin). At det legges til rette for mer forsiktig bruk av antibiotika, kan også være positivt for å unngå at sykdomsfremkallende bakterier utvikler antibiotikaresistens.

Endringene i forordning (EU) 2020/686 antas ellers ikke å få vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for noen her i landet. Endringen i § 4 nr. 2 får først konsekvenser for registrering av framtidige embryouttaksgrupper for sauer, geiter eller hestedyr.

Hørings svar

Hørings svar sendes inn via lenke på Mattilsynets nettside:

https://www.mattilsynet.no/om_mattilsynet/forslag_til_endring_av_avlsmaterialeforskriften.50253.

Alle hørings svar vil bli offentliggjort.

Høringsfrist: 10. september 2023.

Med hilsen

Solfrid Åmdal
fung. seksjonssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Vedlegg

- 1 Utkast til forskrift om endring i avlsmaterialeforskriften
- 2 Forordning (EU) 2023-647